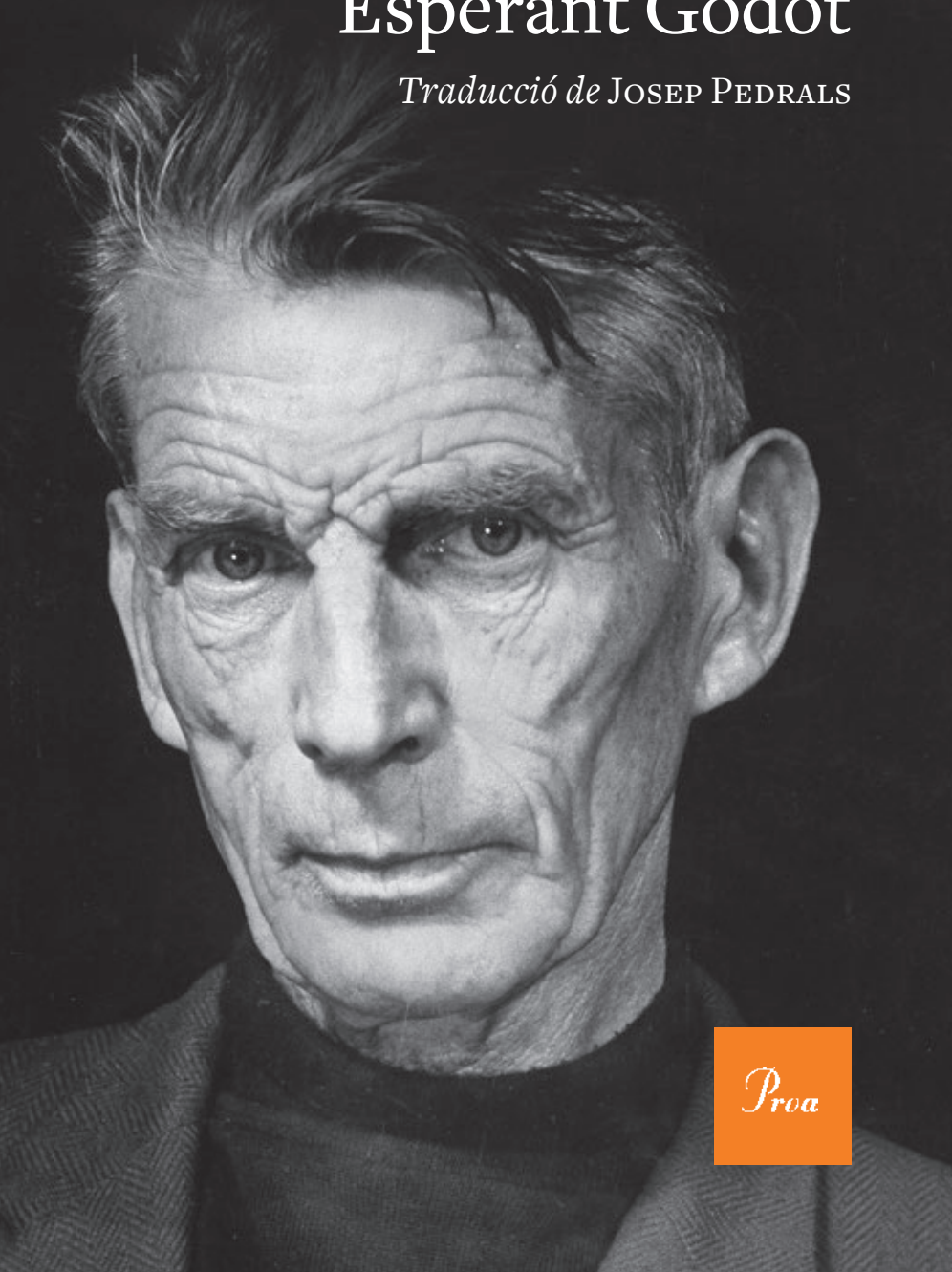

SAMUEL BECKETT

Esperant Godot

Traducció de JOSEP PEDRALS

Proa

SAMUEL BECKETT

ESPERANT GODOT

Traducció de Josep Pedrals

Proa

Proa
A Tot Vent

Títol original: *En attendant Godot*
© 1952 by Les Éditions de Minuit

Primera edició: gener del 2020

© de la traducció: Josep Pedrals, 2020

Drets exclusius en llengua catalana:
Raval Edicions, SLU, Proa
Av. Diagonal, 662-664
08034 Barcelona
www.proa.cat

Composició: gama, sl
Dipòsit Legal: B. 25.636-2019
ISBN: 978-84-7588-808-8

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre té la qualificació de paper ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

ACTE PRIMER

Camí rural. Un arbre.

Vespre.

Estragó, assegut sobre una pedra, intenta treure's la sabata. S'hi esforça amb les dues mans, esbufegant. Desisteix, exhaust. Reposa. Hi torna.

Entra Vladimir.

ESTRAGÓ, *renunciant-hi de nou* No hi ha res a fer.

VLADIMIR, *acostant-se amb petites passes encarcades, les cames molt separades* M'ho estic començant a creure. Tota la vida m'he resistit a aquest pensament, dient-me: «Vladimir, sigues raonable. Encara no ho has provat tot». I reprenia el combat. (*Es concentra, somiejant la baralla. A Estragó:*) Tornes a ser aquí, una altra vegada?

ESTRAGÓ A tu què et sembla?

VLADIMIR Estic content de tornar-te a veure. Em pensava que havies marxat per sempre.

ESTRAGÓ Jo també.

VLADIMIR Finalment tornem a estar junts! Com ho podríem celebrar? (*Reflexiona.*) Aixeca't i deixa que t'abraci. (*Allarga la mà a Estragó.*)

ESTRAGÓ, *irritat* Ara no, ara no.

(*Silenci.*)

VLADIMIR, *ferit, fredament* Es pot saber on ha passat la nit, Vostra Altesa?

ESTRAGÓ En una cuneta.

VLADIMIR *admirat* En una cuneta! On?

ESTRAGÓ, *sense gest* Per allà.

VLADIMIR I no t'han pegat?

ESTRAGÓ Sí... Per descomptat que m'han pegat.

VLADIMIR Els de sempre?

ESTRAGÓ Els de sempre? No ho sé...

(*Silenci.*)

VLADIMIR Quan hi penso... Tot aquest temps... Em pregunto... Què seria de tu... sense mi... (*Decidit.*) Ara mateix, no series res més que un sac d'ossos, no en tinc cap dubte.

ESTRAGÓ, *picat* I què més?

VLADIMIR, *confós* És massa per un sol home. (*Pausa. Amb alegria.*) D'altra banda, què hi guanyem desanimant-nos ara? Això és el que em dic. Hi hauríem d'haver pensat fa una eternitat i mitja, cap al 1900.

ESTRAGÓ Deixa de dir bajanades i ajuda'm amb aquesta merda.

VLADIMIR Agafats de la mà, ens hauríem llançat els primers des del cim de la Torre Eiffel. Aleshores teníem bon aspecte. Ara ja és massa tard. No ens deixarien ni pujar. (*Estragó s'estira la sabata.*) Què fas?

ESTRAGÓ Treure'm la sabata. No t'ha passat mai, a tu?

VLADIMIR Les sabates s'han de treure cada dia,estic cansat de repetir-t'ho. Faries bé d'escoltar-me.

ESTRAGÓ, *feblement* Ajuda'm!

VLADIMIR Et fa mal?

ESTRAGÓ Mal! Vol saber si em fa mal!

VLADIMIR, *penedit* No hi ha ningú que pateixi com tu! Jo no compto per res. M'agradaria saber què diries si estiguessis en el meu lloc.

ESTRAGÓ Et fa mal?

VLADIMIR Mal! Vol saber si em fa mal!

ESTRAGÓ, *assenyalant* No és una bona raó per no cordar-se.

VLADIMIR, *ajupint-se* És cert. (*Es corda la bragueta.*)
No s'ha de ser deixat amb les petites coses.

ESTRAGÓ Què vols que et digui, tu sempre vas a última hora.

VLADIMIR, *pensarós* A última hora... (*Hi medita.*)
«L'esperança que es retarda afligeix el... no-sé-què».
Qui ho va dir, això?

ESTRAGÓ Per què no m'ajudes?

VLADIMIR Sovint em sembla que, d'una manera o altra, tot arriba. Llavors em sento estrany. (*Es treu el barret, mira a dins, hi fica la mà, el mou, se'l torna a posar.*) Com ho diria? Alleujat i al mateix temps... (*busca la paraula*) ...horroritzat. (*Amb èmfasi.*) HOR-RO-RIT-ZAT. (*Torna a mirar el seu barret, mira a dins.*) És graciós! (*Dona uns copets a la corona com per fer-ne caure alguna cosa, torna a mirar a dins, se'l torna a posar.*) No hi ha res a fer. (*Estragó amb un gran esforç aconsegueix treure's la sabata. Hi mira a dins, hi fica la mà, la treu, la gira, la remou, mira a terra si ha caigut alguna cosa, no troba*

res, torna a ficar la mà a dins de la sabata, amb la mirada perduda.) I, doncs?

ESTRAGÓ Res.

VLADIMIR Ensenya-m'ho.

ESTRAGÓ No hi ha res a veure.

VLADIMIR Prova de tornar-te-la a posar.

ESTRAGÓ, *examinant-se el peu* Deixaré ventilar el peu.

VLADIMIR Vet aquí l'home, culpant la sabata dels mals del seu peu. (*Es torna a treure el barret, mira atentament a dins, hi passa la mà, el sacseja, pica a la corona, hi bufa a dins, se'l torna a posar.*) Això comença a ser inquietant. (*Silenci. Estragó agita el peu, movent els artells perquè l'aire hi circuli millor. Vladimir es concentra en el seu pensament.*) Un dels lladres es va salvar. (*Pausa.*) És un percentatge raonable. (*Pausa.*) Gogo...

ESTRAGÓ Què?

VLADIMIR I si ens en penedim?

ESTRAGÓ De què?

VLADIMIR Bé... (*Hi pensa.*) No caldria entrar en detalls.

ESTRAGÓ D'haver nascut?

(Vladimir es trenca de riure però immediatament es conté, posant-se la mà al pubis, amb la cara crispada.)

VLADIMIR No goso ni riure.

ESTRAGÓ Horrible privació.

VLADIMIR Només somriure. (*Somriu d'orella a orella, una bona estona, deixa de fer-ho de cop.*) No és ben bé el mateix. En fi... (*Pausa.*) Gogo...

ESTRAGÓ, *irritat* Què passa?

VLADIMIR Has llegit la Bíblia?

ESTRAGÓ La Bíblia... (*Hi pensa.*) La dec haver fullejat.

VLADIMIR Recordes els Evangelis?

ESTRAGÓ Recordo els mapes de Terra Santa. En colors. Molt bonics. El mar Mort, d'un blau pàl·lid. Només de mirar-lo em venia set. I em deia, allà anirem a passar la nostra lluna de mel. Ens hi banyarem. Serem feliços.

VLADIMIR Hauries hagut de ser poeta.

ESTRAGÓ Vaig ser-ho. (*Es mira les rampoines que porta.*) No se'm nota?

(*Silenci.*)

VLADIMIR Per on anava... Com tens el peu?

ESTRAGÓ Força inflat.

VLADIMIR Ah, sí, els dos lladres! Recordes la història?

ESTRAGÓ No.

VLADIMIR Vols que te l'expliqui?

ESTRAGÓ No.

VLADIMIR Ens farà passar l'estona. (*Pausa.*) Eren dos lladres crucificats al mateix temps que el nostre Salvador. Un...

ESTRAGÓ El nostre, què?

VLADIMIR El Salvador. Dos lladres. Un es va salvar i l'altre... (*cerca el contrari de salvat*) ...condemnat.

ESTRAGÓ Salvat de què?

VLADIMIR De l'infern.

ESTRAGÓ Me'n vaig.

(*No es mou.*)

VLADIMIR Tanmateix... (*Pausa.*) Com pot ser... No t'estic pas avorrint, oi?

ESTRAGÓ No t'escolto pas.

VLADIMIR Com pot ser que, dels quatre evangelistes, només un presenti els fets d'aquesta manera? Hi eren tots quatre —o no gaire lluny. I només un parla del lladre salvat. (*Pausa.*) Vinga, Gogo, pots respondre, de tant en tant.

ESTRAGÓ, *amb entusiasme exagerat* Tot això que dius és extraordinàriament interessant.

VLADIMIR Un de quatre. Dels altres tres, dos no en diuen res de res i el tercer diu que el van insultar.

ESTRAGÓ A qui?

VLADIMIR Com?

ESTRAGÓ No entenc res... (*Pausa.*) A qui van insultar?

VLADIMIR Al Salvador.

ESTRAGÓ Per què?

VLADIMIR Perquè no els va voler salvar.

ESTRAGÓ De l'infern?

VLADIMIR No, home, no! De la mort!

ESTRAGÓ I?

VLADIMIR Llavors tots dos es devien condemnar.

ESTRAGÓ I per què no?

VLADIMIR Però un dels quatre diu que un dels dos es va salvar.

ESTRAGÓ I què? No estan del tot d'acord, no hi ha res més.

VLADIMIR Tots quatre eren allà. I només un parla d'un lladre salvat. Per què ens l'hem de creure més a ell que als altres?

ESTRAGÓ Qui se'l creu?

VLADIMIR Tothom. És l'única versió que es coneix.

ESTRAGÓ La gent és refotudament ignorant.

(S'aixeca penosament, va coixejant fins a l'extrem esquerre, s'atura, mira al lluny, la mà fent pantalla sobre els ulls, gira, va cap a l'extrem dret, mira al lluny. Vladimir el segueix amb la mirada, llavors recull la sabata, hi mira a dins, la deixa anar precipitadament.)

VLADIMIR Ecs!

(Escup a terra.)

(Estragó torna al centre de l'escenari, mira cap al fons, d'esquena al públic.)

ESTRAGÓ Quin lloc més deliciós. *(Es gira, avança cap endavant, mira cap al públic.)* Unes vistes inspiradores. *(Es gira cap a Vladimir.)* Marxem.

VLADIMIR No podem.

ESTRAGÓ Per què?

VLADIMIR Estem esperant Godot.

ESTRAGÓ És veritat. *(Pausa.)* N'estàs segur, que era aquí?

VLADIMIR Què?

ESTRAGÓ On havíem d'esperar.

VLADIMIR Va dir al costat de l'arbre. *(Miren l'arbre.)*
En veus cap altre?

ESTRAGÓ Què és?

VLADIMIR Crec que és un salze.

ESTRAGÓ I on són les fulles?

VLADIMIR Deuen ser mortes.

ESTRAGÓ S'han acabat els plors.

VLADIMIR O potser no n'és l'època.

ESTRAGÓ A mi em sembla més aviat un arbrissó.

VLADIMIR Un arbust.

ESTRAGÓ Un arbrissó.

VLADIMIR Un... Què estàs insinuant? Que ens hem equivocat de lloc?

ESTRAGÓ Ell hauria de ser aquí.

VLADIMIR No ens va pas assegurar que vindria.

ESTRAGÓ I si no ve?

VLADIMIR Tornarem demà.

ESTRAGÓ I després demà passat.

VLADIMIR Possiblement.

ESTRAGÓ I així, anar fent.

VLADIMIR És a dir...

ESTRAGÓ Fins que arribi.

VLADIMIR No tens pietat.

ESTRAGÓ Ja vam venir ahir.

VLADIMIR Ah, no! T'equivoques.

ESTRAGÓ Què vam fer, ahir?

VLADIMIR Què vam fer ahir?

ESTRAGÓ Sí.

VLADIMIR Diria que... (*Enfadat.*) Ho poses tot en dubte!

ESTRAGÓ Jo crec que érem aquí.

VLADIMIR, *mira al voltant* Et sona, aquest lloc?

ESTRAGÓ Jo no he dit això.

VLADIMIR Llavors?

ESTRAGÓ No importa.

VLADIMIR Tot igual... Aquest arbre... (*girant-se cap al públic*) ...aquest aiguamoll.

ESTRAGÓ N'estàs segur, que era aquest vespre?

VLADIMIR Què?

ESTRAGÓ Que havíem d'esperar.

VLADIMIR Va dir dissabte. (*Pausa.*) Em sembla.

ESTRAGÓ Et sembla.

VLADIMIR Ho hauria d'haver apuntat.

(*Es furga les butxaques, carregades de tota mena de porqueries.*)

ESTRAGÓ, *insidiós* Però, quin dissabte? I avui som a dissabte? No deu ser pas diumenge? O dilluns? O divendres?

VLADIMIR, *mirant amb pànic al seu voltant, com si la data estigués inscrita en el paisatge* No pot ser!

ESTRAGÓ O dijous.

VLADIMIR Ara, com ens ho farem?

ESTRAGÓ Si va venir ahir i no hi érem, ja pots estar segur que avui no tornarà.

VLADIMIR Però si tu has dit que ahir al vespre vam venir.

ESTRAGÓ Em puc equivocar. (*Pausa.*) Callem una mica, et sembla?

VLADIMIR, *feblement* Em sembla bé. (*Estragó seu. Vladimir va amunt i avall de l'escena agitat, aturant-se de tant en tant a observar l'horitzó. Estragó s'adorm. Vladimir es para davant d'Estragó.*) Gogo... (*Silenci.*) Gogo... (*Silenci.*) GOGO!

(*Estragó es desvetlla sobresaltat.*)

ESTRAGÓ, *restituït en l'horror de la seva situació* Estava dormint. (*Retraient-l'hi.*) Per què mai no em deixes dormir?

VLADIMIR Em sentia sol.

ESTRAGÓ He tingut un somni.

VLADIMIR No me l'expliquis.

ESTRAGÓ He somiat que...

VLADIMIR NO ME L'EXPLIQUIS!

ESTRAGÓ, *fent un gest vers l'univers* No en tens prou, amb això? (*Silenci.*) No t'estàs portant bé, Didi. A qui vols que li expliqui els meus malsons més íntims, si no és a tu?

VLADIMIR Que segueixin sent íntims i privats. Ja saps que no ho suportó, això.

ESTRAGÓ, *fredament* Hi ha moments que em pregunto si no seria millor separar-nos.

VLADIMIR No aniries gaire lluny.

ESTRAGÓ Seria un problema, un autèntic problema. (*Pausa.*) No t'ho sembla, Didi, que seria un problema? (*Pausa.*) Quan penses en la bellesa del camí. (*Pausa.*) I en la bondat dels caminants. (*Pausa. Fent-li la gara-gara.*) No t'ho sembla, Didi?

VLADIMIR Calma, calma.

ESTRAGÓ, *amb voluptuositat* Calma... Calma... (*Somniador.*) Els anglesos diuen *kiip cawm*. Són gent molt *cawm*. (*Pausa.*) Coneixes la història de l'anglès que va a un bordell?

VLADIMIR Sí.

ESTRAGÓ Explica-me-la.

VLADIMIR Para.

ESTRAGÓ Això és un anglès que ha begut més del compte i se'n va a un bordell. La madame li demana si vol una rossa, una morena o una pèl-roja. Segueix.

VLADIMIR Para.

(*Vladimir se'n va. Estragó s'aixeca i el segueix*)

fins al límit de l'escenari. Mímica d'Estragó semblant a aquella que fan els espectadors animant un pugilista. Entra Vladimir. Passa per davant d'Estragó, travessa l'escenari, amb la mirada baixa. Estragó se li acosta, s'atura.)

ESTRAGÓ, *dolçament* Vols que parlem? (*Silenci. Estragó fa una passa endavant.*) Vols dir-me alguna cosa? (*Silenci. Una altra passa endavant.*) Dignes, Didi...

VLADIMIR, *sense girar-se* No tinc res a dir.

ESTRAGÓ, *una passa endavant* Estàs enfadat? (*Silenci. Passa endavant.*) Perdona'm. (*Silenci. Passa endavant. Estragó posa la mà a l'espatlla de Vladimir.*) Vinga, Didi. (*Silenci.*) Dona'm la mà. (*Vladimir es gira.*) Abraça'm! (*Vladimir s'encarcara.*) Deixa't anar! (*Vladimir s'estova. S'abracen. Estragó recula.*) Fas pudor d'all!

VLADIMIR És pels ronyons. (*Silenci. Estragó mira atentament l'arbre.*) Ara què fem?

ESTRAGÓ Esperar.

VLADIMIR Sí, però mentre esperem...

ESTRAGÓ I si ens pengem?

VLADIMIR Seria una manera de trempar.

ESTRAGÓ, *excitat* Trempar?

VLADIMIR Amb tot el que això comporta. Allà on caigui la llet, creixerà una mandràgora. Per això criden, les mandràgores, quan algú les arrenca. No ho sabies?

ESTRAGÓ Pengem-nos ara mateix.

VLADIMIR A una branca? (*S'acosten a l'arbre i se'l mirren.*) No sembla gaire segur.